

INFORME SOBRE EL PAPER DEL SÍNDIC DE GREUGES EN LA SUPERVISIÓ DE LES MALES PRAXIS POLICIALES

SÍNDIC
EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

1. ORDRE PÚBLIC I LEGITIMACIÓ DE LA POLICIA

Els Mossos d'Esquadra han de fer front periòdicament a aldarulls de diversa intensitat als carrers de Barcelona, però també en altres ciutats. És una conseqüència d'haver assumit la competència en ordre públic. L'any 2019, quan es va fer pública la sentència del Tribunal Suprem en el judici contra els dirigents independentistes, es van produir importants aldarulls a Barcelona. El Departament d'Interior va confeccionar un document titulat *Informe d'avaluació i millora en la gestió de l'ordre públic. 2020*, que el Síndic de Greuges va tenir ocasió de comentar en la seva presentació. L'informe, tot i que recull línies d'actuació interessants de cara al futur, va ser objecte de diverses crítiques pel fet de no fer públics els resultats dels expedients oberts, segurament com a conseqüència de les expectatives generades pel mateix Departament.

Dos anys més tard, el mes de febrer de 2021, es reproduïen greus incidents per les protestes contra l'empresonament del raper Pablo Hasél. Una vegada més, els aldarulls van provocar un gran escàndol mediàtic, i l'actuació dels mossos va tornar a ser objecte de debat. El Síndic va organitzar el 15 de març del mateix any una jornada de reflexió sobre "El model d'ordre públic a Catalunya", amb la intervenció d'especialistes nacionals i internacionals i els diversos grups parlamentaris. En el curs de la sessió, el major del cos de Mossos d'Esquadra, Josep Lluís Trapero, va fer una intervenció amb el títol "Evolució del tractament de l'ordre públic a la PG-ME", en què avançava algunes de les novetats en relació amb el paper dels Mossos en aquest àmbit.

El debat ciutadà i polític sobre el paper dels Mossos en el manteniment de l'ordre públic s'ha centrat en dos aspectes: d'una banda, en l'actuació de la BRIMO (Brigada Mòbil), amb la petició per part d'algun grup perquè fos dissolta; i de l'altra, en els instruments que utilitza la policia per dissoldre els manifestants, contretament els projectils de *foam*.

Però la polèmica arriba també en relació amb altres aspectes, alguns indirectament vinculats als que s'han descrit, com l'actuació del Mossos en desnonaments, o amb d'altres que ben poc hi tenen a veure, com el paper dels Mossos i el de les policies locals en detencions per motius diversos. En definitiva, s'ha incrementat la sensibilització popular davant dels casos de males praxis policials.

Cal tenir present que el debat està vinculat al que s'està produint en altres països per motius diversos: als EUA, pel cas George Floyd i el racisme dins la policia; a França, en relació amb les protestes del moviment de les "armilles grogues" (*gilets jaunes*) i les propostes posteriors de reforma de la policia efectuades pel Govern d'Emmanuel Macron; o a Alemanya, per la presència d'elements de l'extrema dreta nazi dins els cossos policials que va motivar l'elaboració d'un informe per part del Ministeri de l'Interior del Govern d'Angela Merkel.

Les polèmiques que s'han viscut a Catalunya influeixen, com a tot arreu, en una possible devaluació de la legitimitat de la policia davant la ciutadania, i en un increment de la inseguretat i la incomoditat en els professionals de la policia, que veuen qüestionada sovint la seva feina. Aquest fet, ben real, coincideix alhora amb una sensació contraposada: els Mossos són la institució més ben valorada per la ciutadania, i les policies locals la segona, segons el Centre d'Estudis d'Opinió. Les dues valoracions, positiva i negativa, es produeixen simultàniament, si bé les percepcions són diferents segons els diversos grups de població.

Per aquest motiu, és important adoptar mesures que incrementin la legitimitat indispensable dels cossos de policia a l'hora d'actuar. Amadeu Recasens (2007), expert en seguretat i exdirector de l'Escola de Policia de Catalunya, citava les tres hipòtesis de Cornelli (2002) sobre la confiança en la policia: "a) La confianza en la policía depende más de variables relacionales como la imparcialidad o la respuesta a expectativas, que de variables individuales; b) depende también de la percepción que se tiene de la imparcialidad y corrección de los agentes, y c) finalmente de la percepción que se tenga de la capacidad de los policías de responder a las expectativas de los ciudadanos".

Conrad J. Fernández (cap de la Policia Local de Badalona) i Agustí Yñiguez (2014) afirmen que "el primer pas per donar garanties no pot ser un altre que el servei sigui dut a terme per professionals preparats, tant en l'àmbit dels coneixements tècnics, com amb sòlids valors ètics i professionals, amb fonaments deontològics incorporats en els seus procediments habituals de treball". La ciutadania, o com a mínim una part, exigeix instruments clars i contundents de lluita contra les males praxis policials. En la intervenció que va fer en la jornada organitzada pel Síndic que s'ha esmentat més amunt, el major Traperó afirmava que "el control de les actuacions policials en aquest àmbit ha de ser estricte i curós. El cos de Mossos d'Esquadra té diversos mecanismes de control intern i extern perquè així sigui, però podem continuar avançant". En aquest punt de "continuar avançant" se situa aquest *Informe sobre el paper del Síndic de Greuges en la supervisió de les males praxis policials*: en l'anàlisi de les possibilitats d'actuació del Síndic de Greuges en aquest àmbit.

2. LA PERSPECTIVA DE LA CREACIÓ D'UNA COMISSIÓ D'ESTUDI AL PARLAMENT DE CATALUNYA

L'any 2013, el Parlament de Catalunya va crear la Comissió d'Estudi dels Models de Seguretat i Ordre Públic i de l'Ús de Material Antiavalots en Esdeveniments de Masses. Els darrers anys s'havien produït diversos esdeveniments molt polèmics. En especial, l'any 2011 va tenir lloc l'actuació contra els indignats a la plaça Catalunya de Barcelona i l'operatiu fallit davant la mobilització "Encercla el Parlament". La Comissaria General de Relacions Institucionals, Prevenció i Mediació dels Mossos va elaborar un crític *Informe d'anàlisi dels dispositius realitzats davant l'acampada a plaça Catalunya i el setge al Parlament*. L'any 2012, en plena vaga general, l'impacte d'un projectil va ocasionar la pèrdua d'un ull a una manifestant, Esther Quintana. La gravetat dels fets es va sumar a la negativa del Departament d'Interior d'acceptar la seva responsabilitat durant mesos.

L'any 2012, el nou conseller d'Interior, Ramon Espadaler, va mostrar la voluntat de promoure reformes, i el nomenament de Josep Maria Trapero com a cap del cos va incrementar les perspectives de canvis. En aquest context, el Parlament va decidir posar en marxa la Comissió d'Estudi esmentada més amunt, les conclusions de la qual les va aprovar el Ple del Parlament el 8 de novembre de 2013.

Aquest precedent ha planat sobre els debats de l'any 2021. La majoria de grups parlamentaris tenen previst crear una nova comissió d'estudi. El tema va aparèixer en les negociacions per formar govern després de les eleccions del 14 de febrer i, en concret, en els acords entre ERC i la CUP per fer possible la investidura del president Aragonès. Amb bon criteri, es va constatar, però, que les decisions no es podien improvisar en una negociació per constituir govern i que calia respectar el paper del Parlament. Els grups parlamentaris d'ERC, Junts, la CUP i ECP ja van registrar en data 21 de juny la "Proposta de resolució per a la creació d'una comissió d'estudi sobre el model d'ordre públic, la transparència, les funcions de la comissaria d'informació i els mecanismes de control i fiscalització de les actuacions policials". Així doncs, es pot donar per fet que, més aviat que tard, hi haurà Comissió d'Estudi al Parlament. La Proposta estableix que la Comissió tindrà una vigència d'un any a partir de la data de creació, motiu pel qual seria important definir bé la metodologia (amb una participació àmplia de professionals, especialistes i societat civil), els continguts (que haurien d'anar més enllà del tema dels instruments per mantenir l'ordre públic i analitzar també la visió del Parlament sobre conceptes com la resistència pacífica o el dret a la protesta) i els mecanismes de millora que cal introduir en el funcionament del cos de Mossos d'Esquadra, entre els quals caldrà analitzar la resposta a les males praxis, el control i la manera de contribuir a erradicar-les o a reduir-les a la mínima expressió.

Aquest informe hauria de ser d'utilitat perquè el Síndic de Greuges, que de ben segur serà cridat a comparèixer, aporti les seves reflexions a la Comissió d'Estudi.

3. LA NECESSITAT DE MECANISMES DE CONTROL SOBRE L'ACTUACIÓ DE LA POLICIA. EXPERIÈNCIES I ANTECEDENTS

El magistrat Carlos González Zorrilla (2013), que va ser director de l'Institut de Seguretat Pública de Catalunya, afirmava que podem entendre per *control de les actuacions policials* dues coses complementàries: “La obligació de rendir cuentas de la actividad, ser *accountable*: responder ante los ciudadanos de la utilización que han hecho de los poderes por ellos delegados”, i “la existencia de mecanismos efectivos de vigilancia, capaces de modificar determinadas prácticas policiales incompatibles con el mandato ciudadano recibido”.

Cal distingir entre controls interns i externs. Els primers són els que es produeixen dins el mateix cos de policia o dins el departament que té les competències en seguretat. Els segons poden estar a càrrec d'organismes independents i/o que depenguin del Parlament.

Entre els mecanismes interns podem citar el paper de direcció dels comandaments, l'actuació de la Unitat d'Afers Interns, els expedients informatius o sancionadors que s'incoïn i els informes d'avaluació que elabori el mateix cos policial. Aquests instruments són indispensables i acostumen a ser efectius; cal tenir present, però, que en una etapa de convulsió social hi pot haver un sector de la ciutadania que els consideri insuficients. La sospita que el corporativisme podria intentar tancar determinades actituds incorrectes pot ser injustificada però s'ha de tenir present si es vol aconseguir una major legitimitat davant la societat.

Carlos González cita, entre els mecanismes externs, el control del poder polític, i destaca el paper dels codis d'ètica policial: el control judicial, prou conegut i que no és objecte d'aquest informe, i el control ciutadà, fent referència al Codi de conducta per a funcionaris encarregats de fer complir la llei, aprovat per resolució de l'Assemblea General de les Nacions Unides el 17 de desembre de 1979.

Les Nacions Unides han anat publicant diversos documents amb recomanacions sobre els mecanismes de supervisió dels cossos policials. L'any 2011, UNODOC va publicar *Handbook on Police accountability, oversight and integrity*. L'any 2013, ONU Dones (centre virtual per posar fi a la violència contra les dones i les nenes) va fer públic el document *Establecer mecanismos de gobernanza y supervisión* en el sector de la seguretat, en què enumera els mecanismes següents:

- Governança i control intern: Supervisió i seguiment del rendiment del personal, a més de sistemes disciplinaris per comunicar, donar resposta i fer el seguiment de les queixes per abusos de la policia i el personal de seguretat.
- Control executiu: per part del Govern.
- Supervisió legislativa/parlamentària.
- Supervisió d'ens independents: inclou defensors del poble, institucions de drets humans, oficines d'auditories i les comissions de queixes públiques.
- Supervisió del sector per part de la societat civil: grups de reflexió, organitzacions no governamentals i de la societat civil, grups de dones i mitjans de comunicació.

Pel que fa a controls externs, potser l'experiència més coneguda, per atrevida, és l'existència d'un ombudsman encarregat d'investigar males pràctiques de la policia a Irlanda del Nord. Cal tenir present, però, que aquesta figura va molt lligada als intents de superar el conflicte civil a l'Ulster. La relació és tan evident que l'ombudsman Al Hutchison va dimitir l'any 2011 en ser acusat per familiars de l'IRA de manca d'independència en relació amb una investigació sobre la policia. Cal destacar també en el mateix territori el paper de The Independent Commission on Policy for Northern Ireland, que l'any 1999 va publicar l'informe *A new beginning: Policy in North Ireland*.

Altres països amb conflictes o polèmiques greus entre la ciutadania i els cossos policials disposen de comissions de drets humans, que, amb aquesta denominació o amb altres de similars, intenten controlar l'actuació policial. En aquesta línia és interessant el document *Your rights matter: Police stops. Fundamental rights survey. European Union Agency for Fundamental rights* (2021).

El professor Francesc Guillén (2016) cita Donnely (2013) quan defineix “la necessària governança de la seguretat actual com un concepte que hauria d'incloure retiment de comptes, transparència, participació, capacitat de resposta, equitat i principi de legalitat i ha d'abastar activitats privades”. Guillén considera que “els controls jurisdiccionals i normatius s'han de mantenir, ja que constitueixen una garantia de l'Estat de dret així com dels drets dels ciutadans”. Però hi afegeix dos mecanismes bàsics: la representació política i la participació formal dels ciutadans en òrgans que exerceixin funcions de supervisió i d'impuls de funció policial. En tot cas, sembla que l'autor es refereix, sobretot, als consells de seguretat urbana i a les juntes locals de seguretat.

Andreu J. Martínez, professor de la Facultat de Dret de la Universitat de Barcelona, exdirector general de la Policia i director general d'Administració de la Seguretat al Departament d'Interior de la Generalitat, ha publicat *El sistema de policia de Catalunya: un nou model organitzatiu policial* (2020). Martínez dedica un apartat del seu treball al “règim disciplinari i l'avaluació dels serveis”, i proposa la creació d'una comissió de supervisió i transparència de la policia de Catalunya. La defineix com a complementària als mecanismes

de control i de millora interns de la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra i de les policies locals. Estaria integrada per "persones de reconegut prestigi en àmbits de la seguretat i matèries vinculades (sense descartar la possible incorporació d'entitats de drets civils), i per membres de la policia de Catalunya amb una antiguitat rellevant". Li atribueix com a finalitats analitzar conductes o pràctiques policials que hagin estat objecte de queixes o sobre les quals hi hagi una evident preocupació social que impacti en la confiança de la ciutadania; i emetre, sobre la base de les actuacions fetes, recomanacions de bones pràctiques i aplicar mesures correctores o preventives.

L'autor d'aquest informe havia proposat fa temps (Bosch,1994) la creació d'una "comissió de seguiment de l'actuació de les policies de Catalunya, presidida pel Síndic de Greuges, per garantir el compliment dels principis de l'ètica policial". Cal recordar que el millor teòric català sobre seguretat i policia, Jaume Curbet, havia lligat la creació i el desenvolupament del cos de Mossos i el funcionament de les policies locals a disposar d'instruments que garantissin l'ètica com el principi inspirador fonamental de la pràctica policial; Curbet va coordinar el recull *L'ètica de la policia* (Generalitat de Catalunya,1983).

Els diversos esborranys de la Llei del sistema de policia de Catalunya que ha elaborat el Departament d'Interior de la Generalitat però que no han arribat al Consell Executiu, i que en conseqüència no han entrat al Parlament, han tocat de forma tangencial el tema. El darrer esborrany que ha conegut l'autor d'aquest informe (Llei d'ordenació del sistema de Policia de Catalunya. Primer esborrany. Juliol 2020) regula el Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya i el Codi ètic de la Policia de Catalunya, dels quals es parlarà a continuació, sense fer referència a cap altre tipus de mecanisme de control, tot i que, com és lògic, un capítol regula els trets principals del règim disciplinari que caldrà desenvolupar. Un pas endavant que facilitaria el control dels 216 cossos de policia local és la creació d'una unitat d'affers interns d'abast nacional, fet que suposaria la superació del marc estrictament local de cada investigació o criteri sancionador, i elevaria la capacitat i l'autoritat de les investigacions en casos de mala praxi. Els pactes que han permès la formació del nou Govern de la Generalitat preveuen l'aprovació d'una llei del sistema de policia o de la policia de Catalunya: caldrà veure com avancen les tasques d'elaboració, si es tenen presents o no els esborranys anteriors i com queda el redactat final un cop hagi passat pel Parlament.

4. EL PAPER DEL COMITÈ D'ÈTICA DE LA POLICIA DE CATALUNYA

El Comitè d'Ètica i el Codi d'ètica de la Policia de Catalunya han viscut dues etapes diferents, separades per un interval de tres anys sense ni un ni l'altre.

En època del conseller Joan Saura al capdavant d'Interior, el Decret 280/2007 va crear el Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya. L'integraven cinc membres: l'exfiscal Carlos Jiménez Villarejo, que el presidia; la catedràtica de Dret Penal Merche García Arán; l'advocada Gemma Calvet; l'actual comissària del cos de Mossos d'Esquadra, Cristina Manresa, i l'aleshores cap de la policia municipal de Girona, Josep Paluzié. La Resolució IRP/3648/ 2010, de 12 de novembre, va aprovar el Codi d'ètica policial, confeccionat pel Comitè. Era el final de la legislatura i el text va despertar una forta oposició en els sindicats de Mossos. El nou conseller d'Interior, Felip Puig, en arribar al càrrec va suprimir l'organisme i va derogar el Codi.

Després de l'etapa Puig, el conseller Ramon Espadaler va tornar a crear el Comitè d'Ètica Policial, mitjançant el Decret 222/2013, de 3 d'octubre, que aprovava el Reglament del Comitè. La Resolució INT/322/2014, d'11 de novembre, va nomenar els deu membres que l'havien d'integrar: el presidia el catedràtic d'Ètica Francesc Torralba i en formaven part la catedràtica de Filosofia Victòria Camps, el professor de ciències socials Àngel Castiñeira, la catedràtica de Dret Penal Esther Giménez-Salinas, el fiscal Martín Rodríguez Sol, la comissària Cristina Manresa (que ja havia format part del primer Comitè), l'intendent Josep Lluís Rosell i l'inspector Josep Dalmau (del sindicat de comandaments), aquests tres últims del cos de Mossos d'Esquadra, i els caps de les policies locals d'Igualada i Vilassar de Mar, a proposta de les associacions municipalistes. El Comitè va elaborar un nou Codi d'ètica, que va ser aprovat per l'Acord de Govern 25/2015, de 24 de febrer. No consta que el Comitè, nomenat per un període únic de quatre anys, hagi estat renovat.

Les funcions dels dos comitès no són les mateixes. El de l'any 2010 tenia més capacitat executiva i podia portar els casos analitzats a la Fiscalia. El de 2015 es defineix com "una eina de recerca en matèria de deontologia policial i consulta" per "dur a terme d'una manera destacada una reflexió ètica sobre els problemes que afecten la pràctica policial i el servei que presta en aquest àmbit". De fet, a diferència del que passava l'any 2010 el Comitè no pot portar els casos de comportament irregular a la Fiscalia, sinó que els ha de comunicar al Departament d'Interior. L'actual Comitè d'Ètica, sense menysprear les seves possibles actuacions en forma de reflexió o recomanació, no es pot considerar una comissió de control de les possibles males praxis als cossos de la Policia de Catalunya. En cas que es decideixi crear un mecanisme nou, caldria revisar el paper del Comitè d'Ètica i la seva possible relació amb aquest instrument.

5. UN MODEL QUE CAL DESCARTAR: LA DUPLICITAT D'ORGANISMES

En repassar experiències anteriors destaca una necessitat: evitar les duplicitats d'organismes i de funcions que no són un fenomen estrany a les administracions.

Un clar exemple del que caldria no fer és l'aparició l'any 2018 de l'Oficina per a la Defensa dels Drets Humans i Polítics, creada pel Govern de la Generalitat, adscrita al Departament de la Vicepresidència.

Si analitzem les funcions de l'Oficina veurem que o bé son divulgatives i explicatives o cauen en una certa duplicitat amb el paper del Síndic de Greuges. Es contraposa així un ens amb dependència del Govern de la Generalitat a una institució creada per l'Estatut, que depèn del Parlament, regulada per una llei pròpia i que requereix d'una majoria de tres cinquenes parts del Parlament perquè el seu titular pugui ser nomenat. Els informes de l'Oficina reiteren en determinats casos informes ja confeccionats pel Síndic: sembla com si des del Govern no s'acabés de confiar en el Síndic i es volgués disposar d'un instrument propi al qual manca la independència necessària per actuar amb credibilitat. De fet, la creació de l'Oficina va ser molt criticada pels grups parlamentaris a l'oposició.

El més curiós és que l'Oficina s'autojustifica per "l'actual situació de desprotecció efectiva, tant en l'àmbit jurídic com en l'administratiu, dels drets civils i polítics individuals i col·lectius recollits en els pactes internacionals".

També es podria considerar que l'Oficina Antifrau duplica funcions amb les del Síndic de Greuges. Creada per la Llei 14/2008, de 5 de novembre, de l'Oficina Antifrau de Catalunya, es va veure involucrada en la conducta inacceptable del seu primer titular, Daniel de Alfonso, destituït pel Parlament l'any 2016. Però al marge d'aquest fet, i restablerta la normalitat amb el nomenament de Miguel Ángel Gimeno com a nou director, no queda clar que les seves funcions no entrin en col·lisió amb les del Síndic. De fet, l'objectiu de l'Oficina, "preservar la transparència i la integritat de les administracions i el personal al servei del sector públic a Catalunya", coincideix amb les funcions pròpies de la institució del Síndic.

Situacions com aquestes són les que caldria evitar en l'organisme que pugui supervisar les males pràctiques dels cossos policials. Un organisme amb dependència orgànica del Govern no tindria la credibilitat necessària davant la ciutadania per avaluar i controlar els mals comportaments policials, ni està clar que pogués tenir capacitat per incidir en sancions o denúncies, i tampoc no quedaria justificat per cap diferència significativa amb el Comitè d'Ètica de la Policia de Catalunya, que també és designat pel Govern.

6. ANÀLISI DE LES POSSIBILITATS DEL SÍNDIC DE GRUGES D'EXERCIR AQUESTA FUNCIÓ. PROPOSTES

Segons l'article 78 de l'Estatut d'autonomia de 2006, el Síndic de Greuges és una institució de la Generalitat que té la funció de protegir i defensar els drets i les llibertats que reconeixen la Constitució i l'Estatut. Li correspon supervisar l'activitat de l'Administració de la Generalitat i de l'Administració

local de Catalunya, a més de la de les empreses privades que gestionen serveis públics o acompleixen activitats d'interès general o universal. És el mateix Estatut, doncs, qui atribueix al Síndic la capacitat de supervisar la Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, les policies locals i les empreses de seguretat privada.

La Llei 24/2009, de 22 de desembre, del Síndic de Greuges, regula les seves competències (art. 4), i, pel que fa al tema que és objecte d'aquest informe, desenvolupa les que recull l'Estatut.

És indiscutible la capacitat legal del Síndic de Greuges per intervenir en aquest àmbit. Ja ho ha fet en molts casos i ha publicat informes relatius als cossos policials i a la seguretat privada. En aquest sentit, sembla clar que seria la institució que millor pot desenvolupar aquesta tasca si el Parlament de Catalunya, tal com previsiblement succeirà, considera oportú incrementar el seguiment i la supervisió de la Policia de Catalunya. L'opció vindria reforçada pel fet que es tracta d'una institució estatutària i que el seu titular és designat pel Parlament amb una majoria de tres cinquenes parts dels vots dels diputats i diputades. Cap altre organisme no podria disposar d'una legitimitat similar.

a) Les fórmules possibles

Els articles 17 i següents de la Llei 24/2009 permeten la creació de la figura d'un adjunt o adjunta general i d'un adjunt o adjunta per a la defensa dels drets dels infants i dels adolescents, i autoritza el nomenament d'adjunts sectorials.

Seria, doncs, possible que el Síndic nomenés un adjunt o adjunta per al seguiment de l'activitat de la Policia de Catalunya. Com a avantatge, aquesta opció suposaria la visualització específica de l'activitat controladora; com a possible desavantatge, podríem considerar el perill que diversos organismes o sectors de la societat sol·licitessin la creació d'adjunts per al seu àmbit, fet que podria provocar una polèmica incòmoda al Síndic i una proliferació d'adjunts sectorials que podrien enterbolir l'actuació de la institució en el seu conjunt.

Una altra opció seria encarregar aquesta funció al Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura, creat en aplicació de la competència recollida en el títol VIII de la Llei 24/2009 (recorreguda per aquest tema, entre d'altres, pel Defensor del Poble davant el Tribunal Constitucional), que reconeix el Síndic com a Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura i d'altres Tractes i Penes Cruels, Inhumans o Degradants. Però el Mecanisme sembla pensat per a uns casos molt determinats, vinculats en la majoria d'ocasions a les institucions penitenciàries. A més, la simple denominació del Mecanisme podria generar la visió que es pressuposa que la Policia de Catalunya practica aquest tipus de comportaments: No sembla positiu barrejar unes funcions i les altres.

L'autor d'aquest informe s'atreveix a suggerir la creació dins de la institució del Síndic de Greuges d'una comissió de supervisió de la policia de Catalunya, tenint en compte que aquesta opció suposa avantatges en relació amb la creació d'un adjunt o adjunta sectorial o amb l'atribució de la funció al Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura. Certament, el Síndic podria continuar exercint aquesta tasca sens cap més organisme de suport a les seves ordres que els serveis propis de la institució, però aquest fet podria afavorir que el Parlament decidís crear una Comissió al marge del Síndic, fet que comportaria els problemes de duplicitats als quals abans s'ha fet referència. Cal pensar si el caràcter de la Comissió podria ser el d'assessora del Síndic o si podria tenir un caràcter més executiu, cas en què hauria d'estar presidida pel mateix Síndic de Greuges.

b) Possible composició de la Comissió

Podria estar formada per persones amb capacitat reconeguda en el camp de la seguretat, el dret o l'ètica.

Segurament no seria recomanable, per afavorir-ne l'operativitat, una comissió amb un nombre elevat de components. Podrien ser cinc o un màxim de deu. Caldria considerar els pros i contres que en formessin part professionals de la policia, en actiu o retirats.

El nomenament d'aquests components correspondria en exclusiva al Síndic de Greuges, tot i que es podria valorar si una part podria ser proposada pel Parlament de Catalunya.

c) Abast de l'actuació de la Comissió:

- La Policia de la Generalitat-Mossos d'Esquadra, els Agents Rurals (que ara depenen del Departament d'Interior), les policies locals i els vigilants municipals.
- El personal de les empreses privades de seguretat.
- Els membres de les forces i cossos de seguretat de l'Estat (Guàrdia Civil i Cos Nacional de Policia) que prestin la seva activitat a Catalunya. Si calgués, per mitjà del conveni amb el Defensor del Poble que preveu l'article 3.2 de la Llei 24/2009.
- Les policies portuàries dels ports de Barcelona i Tarragona, mitjançant el Conveni esmentat més amunt o un d'específic amb les autoritats portuàries respectives.

d) El tema de la capacitat sancionadora

La proposta de creació de la ja citada Comissió d'Estudi al Parlament, registrada el 21 de juny per quatre grups parlamentaris, fa referència com a objecte de la Comissió a la "revisió dels mecanismes de control i investigació policial: proposar la creació d'un mecanisme públic i independent de control, avaluació i investigació de les actuacions policials".

Caldrà veure com es desenvolupen els debats però és fàcil suposar que alguns grups voldran dotar la Comissió de capacitat sancionadora. Caldrà estudiar possibles fórmules perquè l'opció que aquesta funció la continuï exercint el Síndic pugui prosperar: una possibilitat seria la signatura d'un conveni amb el Departament d'Interior a través del qual el Departament es comprometés a aportar les investigacions de les unitats d'afers interns a la Comissió i a acceptar les seves possibles recomanacions, inclosos els casos que haguessin de comportar sanció a l'agent o agents de policia implicats en males praxis. De cara a la futura discussió al Parlament de la Llei del sistema de policia, podria considerar-se la inclusió en l'articulat del reconeixement i les funcions de la Comissió del Síndic de Greuges de Supervisió de la Policia de Catalunya.

En resum, l'autor d'aquest informe s'inclinaria per descartar una figura ad hoc, com la d'un síndic de greuges policial, i també la creació d'organismes que puguin suposar una duplicitat de funcions amb les del Síndic de Greuges. L'informe opta també per descartar la creació d'un adjunt o adjunta sectorial dins de la institució del Síndic o l'atribució d'aquesta tasca al Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura. Finalment, suggereix una fórmula: la creació d'una comissió de supervisió de l'activitat de la policia de Catalunya dins l'estructura del Síndic de Greuges. El paper d'aquesta comissió hauria de ser objecte d'una anàlisi més aprofundida per part de la mateixa institució i, evidentment, per part del Parlament de Catalunya.